

VANJSKA NEOVISNA PERIODIČNA PROSUDBA
SUSTAVA OSIGURAVANJA KVALITETE
(AUDIT)

Đurđica Ivković, dipl.iur., voditelj Ureda za kvalitetu

Filozofski fakultet, svibanj 2009.

Što je vanjska neovisna periodična prosudba osiguravanja kvalitete?

Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete postupak je prosudbe stupnja razvijenosti sustava osiguravanja kvalitete visokoobrazovne institucije u skladu s ESG - standardima i njegovog doprinosa stalnom unaprjeđenju kulture kvalitete visokoobrazovne institucije.

Obveze visokoobrazovnih institucija

Svaka visokoobrazovna institucija dužna je odrediti svoju misiju, viziju, strategiju, razvojne ciljeve i razviti model sustava osiguravanja kvalitete radi neprestanog unapređenja vlastitih djelatnosti.

U skladu s ESG–dokumentom, visokoobrazovna institucija razvija sustav osiguravanja kvalitete kojim su obuhvaćene sve aktivnosti institucije, unutarnja prosudba sustava i stalna provjera njegove učinkovitosti.

Zašto se provodi vanjska prosudba sustava osiguravanja kvalitete?

Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete u visokoobrazovnim institucijama se provodi radi utvrđivanja:

- kvalitete akademskih aktivnosti uspoređujući ih s ESG–standardima,
- dostignutih rezultata rada visokoobrazovnih institucija,
- stupnja razvijenosti sustava osiguravanja kvalitete na temelju kriterija Agencije.

Svrha vanjske prosudbe sustav osiguravanja kvalitete?

Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete visokoobrazovne institucije pokazuje koliko institucija vodi brigu o akademskim standardima i kvaliteti, što se očituje:

- unapređivanjem razine akademskog obrazovanja i mogućnostima za stjecanje određenih stupnjeva obrazovanja;
- potporom misiji i strateškim ciljevima svake jedinice za osiguravanje kvalitete na visokoobrazovnim institucijama;
- uspoređivanjem postignutih standarda i kvalitete sa standardima i kvalitetom koji se primjenjuju na sličnim visokoobrazovnim institucijama u zemlji i zemljama EU.

Tko organizira vanjsku prosudbu sustava osiguravanja kvalitete visokoobrazovnih institucija?

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) organizira, sudjeluje i provodi vanjsku neovisnu periodičnu prosudbu sustava osiguravanja kvalitete visokoobrazovnih institucija RH na temelju godišnjeg plana.

Internet stranice Agencije:
www.azvo.com

Uloga AZVO u procesu vanjske prosudbe

Agencija određuje kriterije i postupke za proces vanjske prosudbe i odgovorna je za učinkovitost provedbe procesa prosudbe.

Što je AZVO?

Agencija za znanost i visoko obrazovanje vodeća je institucija u području vanjskog osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti u RH.

Što je uloga AZVO-a?

AZVO pruža pomoć i potporu visokoobrazovnim institucijama pri ustrojavanju vlastitih sustava osiguravanja kvalitete, uvažavajući pri tome njihov integritet i autonomiju.

Tko provodi vanjsku prosudbu?

Proces vanjske neovisne periodične prosudbe provodi **Povjerenstvo za vanjsku prosudbu** koje čine strani i domaći stručnjaci, predstavnici akademske zajednice, predstavnici studenata, gospodarstva i Agencije.

Povjerenstvo se sastoji od 6 članova:

- 3 predstavnika visokoobrazovnih institucija (1-2 strana stručnjaka)
- 1 predstavnik gospodarstva, instituta
- 1 predstavnik studenata
- 1 predstavnik Agencije

Način rada Povjerenstva

Rad je Povjerenstva neovisan i na njega ne smiju utjecati ostali dionici visokog obrazovanja, kao ni visokoobrazovne institucije.

Prijedlog članova Povjerenstva za vanjsku prosudbu dostavlja se instituciji radi suglasnosti.

Načini utvrđivanja razvijenosti sustava osiguravanja kvalitete (1)

- procjenom provedbe politike kvalitete i strateških ciljeva;
- provjerom korištenja korisnih i vjerodostojnih informacija u sustavu;
- prosudbom transparentnosti cjelokupnog sustava;
- prosudbom uključivanja studenata i vanjskih dionika u sustav osiguravanja kvalitete visokoobrazovne institucije;
- prosudbom dobre suradnje s alumnima (bivšim studentima visokoobrazovne institucije) radi poboljšavanja studijskih programa s ciljem stalnog unapređivanja obrazovanja i praćenja trendova u zemlji i svijetu;

Načini utvrđivanja razvijenosti sustava osiguravanja kvalitete (2)

- prosudbom mehanizama odobravanja, praćenja i periodične revizije studijskih programa;
- prosudbom povezanosti znanstvenoistraživačkog rada i nastavnog procesa;
- prosudbom poticanja/unapređivanja mobilnosti i međunarodne suradnje (razmjena studenata, nastavnog i administrativnog osoblja, projekti, zajednički studijski programi);
- prosudbom cjelokupnih resursa (iskoristivost, raspoloživost, unapređenje);
- prosudbom kvalitete rada nastavnog osoblja i mogućnostima daljnjeg usavršavanja;

Načini utvrđivanja razvijenosti sustava osiguravanja kvalitete (3)

- prosudbom postupka ocjenjivanja studenata;
- prosudbom utjecaja visokoobrazovne institucije na regionalni razvoj i razvoj društva u cjelini-transfer znanja i odnosi sa zajednicom (inovacije, patenti, znanstvenoistraživački centri, nagrade, strukovne komore);
- prosudbom njegovanja suradnje s profesorima izabranima u počasno zvanje profesor emeritus;
- prosudbom suradnje s medijima;
- prosudbom ustroja i funkcioniranja sustava.

Vrijeme i faze provedbe prosudbe

Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete provodi se svakih **pet** godina.

Faze:

I. faza:	Planiranje
II. faza:	Prosudba u užem smislu
III. faza:	Izvješće
IV. faza:	Postupak naknadnog praćenja
(follow up)

Planiranje (1)

Agencija ugovara s visokoobrazovnom institucijom uvjete i način provođenja procesa prosudbe najkasnije **četiri** mjeseca prije planiranog roka posjeta.

Planiranje (2)

Institucija prikuplja ugovorom dogovoreni materijal za prosudbu i dostavlja ga Agenciji, i to:

1. Kratak opis organizacije s naznakom broja studenata i osoblja, prikaz organizacijske strukture institucije, što obuhvaća:

- strukturu zaposlenog osoblja - uprava, nastavnici, administrativno, pomoćno - tehničko osoblje;
- strukturu studenata prema statusu (redoviti i izvanredni) i prema razini (preddiplomski, diplomski i poslijediplomski);
- područje djelovanja – broj studijskih programa, mehanizmi praćenja i godišnje vrednovanje prema ishodima učenja, znanstvenoistraživački projekti;
- infrastrukturu – prostor, oprema, ljudski i financijski resursi;
- potporu studentima – usluge studentima pri učenju, praksi, mentorski rad
- potporu profesionalnom razvoju i usavršavanju osoblja
- suradnju s drugim institucijama i znanstvenim organizacijama na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini;

Planiranje (3)

2. Priručnik sustava osiguravanja kvalitete;

3. Povijest nastanka sustava osiguravanja kvalitete na visokoobrazovnoj instituciji, kratak opis ustroja sustava osiguravanja kvalitete:

- odabrani model
- izradu potrebnih pravilnika i ostalih pravnih akata
- odabir osoblja koje je ustrojilo sustav osiguravanja kvalitete
- praćenje razvoja sustava osiguravanja kvalitete, uspostavljanje mehanizama za praćenje i unaprjeđivanje kvalitete u pojedinim segmentima (nastava, istraživanje, menadžment, vanjska suradnja). U području nastave to su npr. studentska evaluacija nastave, **peer vrednovanje kolega-nastavnika**, ocjena vlastitog rada - nastavnici, potpora studentima pri studiranju i nastavnicima u procesu poučavanja
- način povezivanja sustava osiguravanja kvalitete sa sustavom upravljanja;

Planiranje (4)

4. Prikaz odnosa između uprave i osoblja zaduženog za sustav osiguravanja kvalitete:
- mehanizam promatranja i informiranja o stupnju razvijenosti sustava i provedenim poboljšanjima
 - analiza učinkovitosti sustava i njegov utjecaj na kvalitetu svih aktivnosti institucije;

Planiranje (5)

5. Samoanalizu i/ili opširnu SWOT-analizu sustava osiguravanja kvalitete;
6. Izvješće o unutarnjoj prosudbi sustava osiguravanja kvalitete.

U skladu s ugovorenim obvezama svaka institucija dostavlja Agenciji dokumente/materijal u elektroničkom obliku najmanje **dva** mjeseca prije planiranog posjeta instituciji.

Prosudbu u užem smislu čine:

1. Procjena materijala i postupaka sustava osiguravanja kvalitete institucije
2. Pripremne aktivnosti Povjerenstva za posjet visokoobrazovnoj instituciji
3. Posjet
4. Analiza dostavljenog materijala i sumiranje zapažanja te donošenje zaključaka o sustavu osiguravanja kvalitete i preporuka za njegovo unaprjeđenje
5. Povjerenstvo usmeno upoznaje upravu institucije s rezultatima

Posjet (1)

Mjesec dana prije posjeta visokoobrazovnoj instituciji, Povjerenstvo izrađuje program posjeta. Program prosljeđuje instituciji koja se brine da svi dionici sustava osiguravanja kvalitete budu dostupni Povjerenstvu.

Posjet traje najčešće 2-3 dana.

Povjerenstvo razgovara **sa svim dionicima** sustava osiguravanja kvalitete institucije.

Posjet (2)

Na temelju dokumentacije dostavljene i prikupljene tijekom posjeta te analize rezultata, Povjerenstvo izrađuje nacrt zapažanja, zaključaka i preporuka kojima određuje stupanj razvijenosti sustava i njegove usklađenosti s ESG–standardima.

Predsjednik Povjerenstva na kraju posjeta usmeno upoznaje upravu institucije s rezultatima prosudbe.

Primjer tipičnog programa posjeta

Prvi dan

9.00-10.00	Razgovor s upravom – ustroj i rad sustava za osiguravanje kvalitete
10.00-11.30	Razgovor s Povjerenstvom za unaprjeđivanje i osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja i predstavnikom Jedinice za osiguravanje kvalitete
11.30-12.30	Razgovor sa studentima svih godina studija (po 2 predstavnika sa svake godine)
12.30-14.00	Popodnevna stanka
14.00-15.30	Razgovor s predstavnicima nastavnog osoblja sa svih godina
15.30-16.30	Razgovor s vanjskim dionicima (predstavnik lokalne zajednice, gospodarstva, predstavnik medija)

Primjer tipičnog programa posjeta

Drugi dan

9.30-10.30	Razgovor s administrativnim i tehničkim osobljem
(Tajništvo fakulteta)
10.30-11.30	Posjet knjižnici, laboratorijima i radionicama
11.30 -12.30	Sastanak Povjerenstva - izrada zapažanja
12.30-14.00	Popodnevna stanka
14.00-16.00	Nastavak rada Povjerenstva - izrada zaključaka i
preporuka
16.00-17.00	Upoznavanje uprave sa zaključcima i preporukama

Izvješće i naknadno praćenje

Povjerenstvo izrađuje izvješće na temelju analiziranog materijala dobivenog prije i prikupljenog tijekom posjeta instituciji.

Izvješće se dostavlja instituciji na očitovanje najkasnije mjesec dana od posjeta.

Institucija u roku od 15 dana nakon primitka izvješća dostavlja svoje očitovanje i plan aktivnosti za fazu naknadnog praćenja (follow-up fazu).

Izvješće/sažetak izvješća s rezultatima provedene vanjske prosudbe, kao i izvješće faze naknadnog praćenja javno se objavljuju na internetskim stranicama Agencije.

HVALA

ZA

POZORNOST!